

ODOBREN ZAHTJEV MJESNE ORGANIZACIJE ZHR LUPAK

Dobro se zna da Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj ima jednu staru želju, a to je da u općini Lupak iz temelja podigne zgradu koja bi mogla koristiti spomenutoj ustanovi u administrativnim svrhama, i ne samo. Na prvoj održanoj sjednici Izvršnog odbora ZHR-a u ovoj godini, stari je zahtjev ponovno bio stavljen na dnevnome redu. Jednoglasno se tada odlučilo da se napravi molba za izdavanje jednoga dijela komunalnog terena u centru Lupaka i da se ta molba uputi lupačkome lokalnom vijeću. Koncem siječnja, na prvom zasjedanju lupačkog lokalnog vijeća, stiglo je vrijeme da spomenuta molba bude razmatrana i, po mogućnosti, odobrena ili odbijena.

Nije prvi put da ovakav zahtjev pristiže na radni stol odabranih lupačkih konsilijera i nije prvi puta da ti isti konsilijeri tvrde kako nisu nikada bili protiv njegova odobrenja. Prije osam godina, Zajedništvo je po prvi put imao namjeru izgraditi sjedište u centru Lupaka - preko puta od općinske zgrade - ali su tadašnji lokalni izabranici sasvim neopravdano predložili drugu lokaciju, koja nije udovoljavala tadašnjim potre-

bama planirane zgrade. Uslijedila je molba iz 2007. godine. Tada je bilo riječi o nekoliko kvadratnih metara potrebni Zajedništvu za podizanje spomen ploče nestalim našim karaševskim Hrvatima u prvom i drugom svjetskom boju. Ni tada lupačke vlasti nisu u potpunosti odbile molbu ZHR-a, samo što mjesto koje se nudilo izgradnji spomenika bilo je u tome času - u sve - neprihvatljivo za komemoriranje naših preminulih. „Važnije“ je bilo da se na zahtjevanome mjestu izgradi jedno

parkiralište i jedan privatni stambeni objekt.

Na ovogodišnjoj siječanskoj sjednici, konsilijeri i knez lupačke općine su se jednoglasno i glasno izglasali ZA dodjelu terena u svrhu izgradnje budućeg sjedišta Zajedništva. Međutim, pomalo čudna i nezgodna situacija javila se u samom zahtjevu koje je mjesna organizacija ZHR Lupak uputila lokalnome vijeću Lupak ove godine. Najme, ZHR Lupak je ovoga puta sam zatražio taj isti plac kojeg su joj lupačke vlasti nudile prije osam godina kao zamjenu. „Smo bili prisiljeni da odaberemo između ovog mjesta koji je blizu centra i jednog mjesta koji je na kraju sela. Tako da od dva zala smo odabrali ono najmanje zlo“ – opravdava se predsjednik mjesne organizacije ZHR Lupak, Đuređ Šera. Plac je prilično uzak, iz njegove bočne i lijeve strane teku dva potoka, a duž njega iskopana je široka kanalizacijska cijev. Svi ti elementi mogu drastično utjecati na troškove izgradnje budućeg objekta.

Da li će se uspjeti sagraditi kakva zgrada na ovome placu, otkrit ćemo jedino kroz vrijeme...

Foto: D. Lucacela

Daniel Lucacela

UREDNIŠTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Počasni glavni urednik: prof. Milja RADAN

Glavni urednik: Slobodan GERA

Urednici: Ivan DOBRA; Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Slavica-Marija MUSELIN; Marija LACKIĆ

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter i grafički dizajn: Ljubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

REDACȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal onorific: prof. Mihai RADAN

Redactor principal: Slobodan GHERA

Redactori: Ivan DOBRA; Lina TINCUL; Daniel LUCACELA; Slavica-Maria MUSELIN; Maria LAȚCHICI

Tehnoredactor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter și designer: Liubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, jud. Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

U ovom broju / În acest număr:

BUGETUL-MIC ȘI DRĂGĂLAȘ!

RECENSĂMÂNT 2011

ȘPORTSKE NOVOSTI

DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

Godina: XIX
Broj: 83.
veljača 2012.
Anul: XIX
Nr.: 83
Februarie 2012

POKLADNO VESELJE U KARAŠEVSKIH HRVATA

U karaševskim selima pokladni običaji razlikuju se od mjesta do mjesta. Svaki kraj ima svoje specifičnosti, a Zajedništvo Hrvata podržalo je pokladna veselja u svim karaševskim mjestima gdje su bila organizirana.

U Karaševu, Osnovna škola broj 2. i ove je godine pripremila jednu malu pokladnu predstavu, gdje su se njezini učenici maskirali u najrazličitije likove, od vještica i princeza, pa sve do lovaca ili likova iz bujne mašte onih koji su ih stvarali.

nastavak na 2 str.

nastavak sa 1 str.

POKLADNO VESELJE U LUPAČKOJ OPĆINI

Neposredno prije korizme u Klokotiču bilo je održano pokladno veselje koje je počelo u subotu navečer, 18. veljače s maskenbalom i igrankom u Domu kulture, a taj način veselja i maskiranja produžio se i u sljedeća tri dana, sve do utorka, 21. veljače. Pokladni utorak, posljednji je dan prije Pepelnice (Čiste srijede) u kojemu je dozvoljeno uživanje u zabavi i hrani prije ulaska u Korizmu, kada svaki vjernik, kršćanin, zna da je to period pripreme i pročišćavanja za najveći kršćanski blagdan, Uskrs, i da su sva ta uživanja zabranjena sedam tjedana.

Pokladni običaji su oduvijek bili zanimljivi. Nažalost, danas ti običaji karaševskih Hrvata u nekim selima počeli su polako izumirati. U onim selima, koja još neguju tradiciju svojih predaka i kako bi se taj običaj maskiranja sačuvao i u naše dane, Zajedništvo Hrvata založilo se da simbolički podržava i nagrađuje svake godine, najljepše maske koje zauzmu prva tri mjesta u svim karaševskim selima gdje se organizuju maskenbali za pokladna veselja. Isto tako, simbolične nagrade, dodjelio je i Osnovnim školama koje su održale maskenbal za učenike.

Prerušavanje naših „mušorka“ u najrazličitije likove, razveselilo je mještane karaševskih sela, od najmanjeg do najstarijeg. Mještani treće dobi od godine do godine iznenađeni su sve šarenijim maskama (koje ovi mlađi na sebe stavljaju) i prisjećaju se ovom prilikom kako je to nekada jednostavnije bilo.

Pokladno veselje doseglo je vrhunac u ova tri sela, sljedećim

"Karaševska svadba" u Klokotiču

redosljedom: u subotu, 18. veljače u Klokotiču, a u Vodniku i Ravniku, na pokladni utorak, 21. veljače. Tih dana, bile su održane igranke u Domu kulture, a prije igranka održala se parada kostima i maski uz već tradicionalni „danac i portanje mušorka“. Dok se šaroliko pokladno društvo veselilo u

To su tek primjetili kad su sve maske bile skinute. Organizatori ovog veselja i njihovi sponzori, obećali su da se takav incident iduće godine neće više ponoviti.

Mnogobrojnu publiku ugodno je iznenadila i pokladna povorka koja je išla kroz selo na pokladni utorak. U Klokotiču bila je to grupa „Karaševska svadba“ preodjevena u „mladu i mladoženju, kuma i kumu“ i ostale članove svadbe. Oni su na raskrižju, ispred Osnovne škole i Doma kulture, pokrenuli karaševski „danac, portanje, na mestu, dva i dva“. A u Vodniku, bili su to „mošulje“, tradicionalno odjeveni u „kužuci“ i opasani sa „zvone“.

Pokladni utorak poznat je u našim selima pod nazivom: „poklade“ ili „fašanke“, a oni koji se maskiraju zovu se „mušorke ili mošulje“. Pored lijepog veselja, utorak prije Pepelnice, specifičan je i po tome što se toga dana, točno u dvanaest sati u ponoć, prekida veselje upravo u trenutak kad s crkvenog tornja zazvoni zvono i svi prisutni, najprije izmole „Oče naš i vjerovanje“ i poslije krenu iz Doma kulture svome domu i obitelji. Nema više nikakvih pučkih veselja sve do Uskrsa.

Poklade ili fašanke su dani maskara i karnevala kada duševno i tijelesno možemo si priuštiti skoro sve. Možeš se maskirati u koga hoćeš, možeš govoriti sve što želiš, možeš biti ono što najviše mrziš ili pak voliš. Možeš biti sve dok sa tornja kucne zvono točno u 12h u ponoć, kao i u bajci s Pepeljgom. A od tog trenutka, stvaran život započinje svoj normalan tijek.

Slaviša Muselin

Mošulje u Vodniku

dancu, žiri je imao dovoljno vremena da odluči i vidi koje bi bile najljepše tri maske ili pak grupice kostimiranih i ocjeniti koja nagrada, kome će biti dodjeljena. Jedin problem bio je taj što kod nagrada, pored ostalih poslastica, našla se i po koja boca s alkoholnim pićem. Kako je žiri nagrađivao najljepše maske i kostimi, nisu mogli predvidjeti da u nekim grupama ispod maske bilo je i maloljetnika.

Mošulje u Ravniku

nastavak sa 10 str.

Karaševu itekako poznate.

Zbog manje više gorenavedenih čimbenika, ali i novonastalih situacija, primarno zbog odlaska igrača na rad u inozemstvo, rukovodstvo Športkog kluba Starigrad, sastavljeno od 15 članova, koji su ujedno i predstavnici nogometne ekipe, nakon razumne športske analize odlučili su na sastanku 12.01.2012. god., da ekipa izađe iz nogometnog natjecanja, počevši od ovog proljeća. Športski Klub Starigrad nije rival Prolazu, niti je politički orijentiran, nije niti u svađi s općinom ili nekim drugim, nego klub traži svoja prava, traži promovirati prvenstveno mladež iz Karaševa, traži suradnju, istinu, slogu i mir. On je pod pokroviteljstvom Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, a ZHR je velika podrška mladima, organizacija koja traži očuvati među ostalom i našu športsku tradiciju. Najveći razlog povlačenja je dakle: **odlazak većine igrača na privremeni rad u inozemstvo jer u klubu su isključivo volonteri**. A uz to slijede i ostale sramotne poteškoće s kojima se Starigrad suočavao i pokazao da može bez obzira na sve probleme i sva sprječavanja. Stvoriti klub

u takvim uvjetima nije baš lagano, posebice kada udarci dolaze sa svih strana i prisutne su probleme kao: zabrana igranja u Karaševu; neimanje terena, nema se gdje trenirati - a bez treninga u četvrtoj ligi je nemoguće ostvariti pozitivne rezultate; umjesto podržati i pomoći ekipu sastavljenu od tvojih lokalnih sportaša, tražilo se obrnuto, uništiti i odreći se onog što je tvoje; pa igranje na unajmljenim terenima, gdje je karaševskim navijačima bilo teže dolaziti nego kada bi utakmice bile odigrane u Karaševu i tako se utakmice nažalost odvijale pred praznim tribinama, itd.

Tako dakle, zbog opisanog razloga,

za sada nogometna ekipa Starigrad izlazi iz natjecanja. Dobra stvar toga je to, što, ta novonastala situacija otvara novu stranicu športa i stvara pouke za budućnost!

Svakako da se športski život Kluba ne zaustavlja tu, nego on nastavlja svoju aktivnost u drugačijem obliku i otvara vrata drugim širim mogućnostima za bavljenje športom. Starigrad traži promoviranje vlastite mladeži u Karaševu – središnje mjesto gdje ima najviše Hrvata, ali i ostale mladeži hrvatskog podrijetla iz preostalih mjesta. Športki Klub Starigrad Karaševu 1299. ostaje! Forzza Starigrad!

Slobodan Ghera

NE IUBESC CHIAR DACĂ ÎI DESPART MII DE KILOMETRI DE NOI

Oare câți dintre noi, adolescenții din ziua de azi, ne amintim cu drag de fiecare clipă minunată sau de fiecare moment unic din copilărie petrecut alături de părinți?

Azi, oare câți dintre noi ne-am dori să reținem acea perioadă frumoasă când adormeam ascultând poveștile mamei sau ale tatălui, când ne bucuram de fiecare îmbrățișare a lor sau de fiecare plimbare prin parc alături de ei, când ne oglindeam în ochii lor și îi admiram din plin, luându-i drept cel mai bun exemplu pentru noi, sau când lumea noastră se învârtea numai în jurul lor. Însă timpul s-a scurs, anii au trecut în mare grabă, iar fiecare copil a devenit azi un adolescent, care a purtat cu drag în adâncul inimii sale, asemenea unei cărți minunate fiecare amintire legată de părinți și de acea perioadă minunată când îi avea alături. Spun „când îi avea alături“ pentru că majoritatea adolescenților de azi se trezesc fără să vrea în pos-

tura de „singuri acasă“ din simplul motiv că părinții au luat decizia, de a lucra într-o altă țară din dorința de a le crea un viitor aparte și o stare financiară cât mai bună.

În prima fază putem spune că niciunul din adolescenți nu a fost afectat prea mult de decizia părinților, însă pe parcurs, când plecarea părinților devine frecventă, relația cu părinții începe să se schimbe brusc, iar viața adolescentului suferă și ea schimbări majore, luând cu totul și cu totul o altă întorsătură decât cea normală.

De aici putem spune că încep problemele adolescentului. Comunicarea cu părinții nu mai există, apar schimbări de look radicale, iar stilul vestimentar brusc este schimbat și el. Școala care era înainte pe primul loc în ocupațiile acestuia, astăzi nu prea mai e frecventată, iar numărul absențelor crește îngrijorător; integrarea în anturaje greșite nu întârzie să apară, iar drogurile, alcoolul și tutunul

devin și ele parte din viața acestuia. În toată această perioadă, bunicii încearcă din răspuțeri să țină locul părinților răsfățându-și nepoții cum știu ei mai bine, încercând în acest fel să umple golul adânc din inima adolescentului, dar oricât de mult s-ar strădui să țină locul părinților, ei pierd controlul asupra nepotului, iar acesta o ia din rău în mai rău.

După o lungă perioadă în care părinții lipsesc din viața adolescentului, aceștia își fac din nou prezența, rămânând surprinși de schimbările mari prin care a trecut copilul lor, la înfățișare și la comportament. De aici, practic, iau amploare cele mai mari și cele mai frecvente conflicte între generații. Părinții observă că nu mai știu aproape nimic legat de copilul lor și, bineînțeles, că nu ezită să-i adreseze vechea și bineștiută formulă „NU MAI EȘTI CA ÎNAINTE, NU TE MAI CUNOSC, TE-AI SCHIMBAT!“

Continuarea în numărul viitor
Beul Bianca Mihaela

ŠPORTSKE NOVOSTI

NOGOMETNA EKIPI STARIGRAD KARAŠEVO 1299. TRENUTNO IZLAZI IZ NATJECANJA, ALI ŠPORTSKI KLUB OSTAJE!

Kako bi svim športašima, vjernim navijačima Starigrada i našim čitateljima Hrvatske Grančice bilo jasnije što se događa s nogometnom ekipom Starigrad Karaševo 1299. odlučili smo Vam detaljnije predstaviti u ovom broju naše novine.

U kratko, Športki Klub Starigrad Karaševo 1299. osnovao se 2010. godine zbog potrebe lokalnih športaša za bavljenje športom, kako bi u tom klubu igrali većinom karaševski Hrvati, odnosno mještani iz Karaševa. Klub je, dakle, ne samo s imenom hrvatski, kako je slučaj u drugim hrvatskim ekipama iz ostalih hrvatskih sela, nego i doslovno sa igračima hrvatskog podrijetla. A hrvatske djece iako ih je sve manje i postoje problemi u sastavljanju ekipe, hvala Bogu ali ih još ima i ne treba tu mladež ignorirati dovodenjem drugih igrača rumunjskog podrijetla pod izgovorom da su bolji. Postoji mogućnost dopune ekipe s maksimalno 2 do 3 stranih igrača ako je to doista neophodno, i to je nekako prihvatljivo, ali ne i sa više ili dovodenjem cijele momčadi. Znači, ne treba tražiti isključivo rezultat, slavu, važnost, profit ili razne interese, nego promoviranje lokalne hrvatske djece kroz rad i njihovo odgajanje, što je uvijek teži put. U Karaševu, ali i u ostalim hrvatskim selima, športski talent je uvijek postojao i nije nedostajao. Tu je bila i jest prisutna vječna konkurencija, posebno kada je riječ u međusobnim derbijima i direktnim športskim okršajima, u nas Hrvata, tko će pobijediti, tko je bolji.

Športski ponos karaševskih Hrvata je vrlo popularan. Šteta je što je športska povijest na ovim prostorima, nažalost, bila samo usmena, a ne i zapisana te nas je nekako zaobišla i na taj smo način puno siromašniji za nepoznavanje naše športske povijesti, jer do sada nije ništa bilo zapisano. Pisanje športske povijesti na našim prostorima započelo je tek zadnjih nekoliko godina unazad, konkretnije od 2006. god. pa na ovamo. Tako se polako počinje bilježiti i obilježavati među ostalom i šport. Kada mislimo na šport, pritom najviše mislimo na nogomet, jer je on najpopularniji i najprakticiraniji i među karaševskim Hrvatima, a ne samo u svijetu. Na ovim prostorima postojali su i drugi športovi poput: hrvanja, plivanja, stolnog tenisa i drugih. U tim je

športovima bilo i nekih poznatih imena karaševskih vrhunskih športaša, osvajači državnih medalja. Nažalost, ovi su domeni još sasvim neistraženi i vrijedno ih je istražiti, prikupiti materijala i sačuvati, jer tijekom sedamstoljetnog postojanja Hrvata na ovim prostorima sigurno je bilo dobrih vojnika, boraca, a kasnije, bliže našem vremenu i dobrih športaša. Za neke športaše, bliže našem vremenu, još uvijek se prisjećaju neki stariji mještani i ukoliko ih se ne zapiše, trag vremena izbrisat će i to malo što se zna. Važno je to ostati, jer i šport je dio naše kulture, našeg specifičnog hrvatskog življa i tradicije na ovim prostorima. No, kako god bilo, naša će mlada pisana i tek rođena povijest ostati zapisana od sada pa nadalje i poslužiti će slijedećim generacijama koje nadolaze. **Ostat** će i u povijesti kako se 2010. godine osnovao Športski Klub Starigrad Karaševo 1299. i unutar njega i prva nogometna ekipa, kao prva aktivna i samostalna športska disciplina. **Ostat** će i u povijesti da su neki osnivački članovi nog. ekipe Prolaz Karaševo, slabi poznavatelji športa, koji su istovremeno i vršitelji dužnosti u lokalnoj vlasti u Karaševu, željni vlasti, 2009. godine otjerali svu djecu iz ekipe Prolaz (osim dvoje) i doveli igrače rumunjske nacionalnosti, pod izgovorom "bolje kvalitete", smjenivši i tadašnjeg

predsjednika, bez obzira što je ekipa imala vrhunske športske rezultate i što su ti lokalni športaši uspjeli već u prvoj godini od osnutka Prolaza promovirati ekipu u viši rang natjecanja, tj. u IV. rumunjsku ligu, te bili glavni pokretači športa u Karaševu, a i šire. Ti isti momci, osnivači Prolaza, osnivaju i Starigrad. Među ostalom i taj je razlog i motiv zašto se osnovao 2010. godine Starigrad. **Ostat** će zapisano i to da je žalosno i tužno što su tadašnju lokalnu mladež i dobru generaciju hrvatskih športaša Prolaza uspjeli razbiti iz razno raznih interesa; **ostat** će zapisano da je načelnik općine javno rekao da on neće podržavati ekipu Prolaz ako više od 60% ne budu igrači iz Karaševa, itd.; **ostat** će i da su školska djeca, odnosno juniori Starigrada na razne načine prepadani i ucjenjivani.; **da su** igrači Starigrad Karaševo morali sve uzeti ponovo iz početka; **da su** morali igrati V. ligu još od prve godine osnutka na unajmljenom župnom stadionu u Klokotiču, a drugu godinu u IV. ligi morali su igrati na Arsenalu iz Ričice, jer im je igralište u Karaševu bilo i jest i dalje zabranjeno. U to vrijeme stiže ogromna potpora i razumjevanje od strane Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj za ekipu Starigrad. Naša lokalna vlast nažalost podržava financijski ekipu Prolaz u kojoj igraju igrači većinom rumunjske nacionalnosti iz Ričice, umjesto da pametnije uložite novce.. Šteta je što se ovo dogodilo, ali tako je kada se umijese neki ljudi koji misle da sve znaju, kada neke privatne svađe se pretvore u javne, šteta je što ova naša mala zajednica može tako lijepo funkcionirati i biti primjer, ali se nažalost ne želi, već samo govori. Tako da, ne zaboravimo, na javnom igralištu i danas visi lokot i zabranjen je ulaz ovim športašima, ali i ostalom puku iz Karaševa, pogotovo onima koji podržavaju Zajedništvo i nisu u nekoj vladajućoj političkoj stranci. I ima puno takvih stvari o kojima se može govoriti, no zaustavit ćemo se tu kako ne bi ponavljali te iste priče koje su nama pogotovo u

nastavak na 11 str.

POKLAD E U LUPAKU

Za razliku od ostalih sela lupačke općine, gdje se zadnji utorak prije korizme proslavljuje na kraju dana s maskenbalom u mjesnim domovima kulture, u samom Lupaku toj se manifestaciji ne pridaje tolike važnosti.

K ako bi se donekle nadoknadio nedostatak večerašnjeg bala i, dapače, kako bi se mlada pokoljena radovala običaju fašanaka, lupačka je Osnovna škola priredila ove godine jednu improviziranu kostimiranu predstavu.

Na prvom planu, predvođeni učiteljicom Marijom Vlasici, nalazili su se učenici prvog i trećeg razreda. Oni su zamislili jednu veliku pokladnu svadbu u kojoj su uloge mladoženje, kuma i seoskog kneza preuzele curice, dok su dječaci odglumili mladu, kumu i sekretaricu izmišljene općine. Pozvani gosti na svadbi bili su svi ostali đaci od prvog do osmog razreda, od najmanjeg do najvećeg, koji

su se uhvatili za ruku i zaigrali danac i portanje upravo kao odrasli. O toj nesvakodnevnoj svadbi čulo se preko devet planina i preko devet mora, pa su se čak i reporteri jedne izmišljene televizije naišli na licu mjesta kako bi izvjestili o znamenitom događaju.

Nakon igre (danca), svadbaši su bili počašćeni slatkišima i raznim sokovima darivanih od Zajedništva

Hrvata u Rumunjskoj. A kako se svakome maskenbalu doliči da se na kraju biraju najljepše kostime i najljepše maske, tako je bilo i na ovome našem. Prvo mjesto osvojila je „Svadba“ (I-III. razred), drugo mjesto pridobili su učenici drugog i četvrtog razreda sa svojom „Proljetnom povorkom“, dok je treće mjesto pripalo „Cigančici“ iz četvrtog razreda. I gimnazijalni je ciklus imao svoje pobjednike: „Ženski nogometni tim“ (VI. razred) osvojio je prvu nagradu, „Medvjedić Panda“ (VIII. razred) zavrjedio je drugu nagradu, a treća je nagrada bila uručena „Staroj bakici“ (V. razred).

Daniel Lucacela

„MIŠIĆI“- DJEČJI BAL U KLOKOTIČU

„Mišići“- već tradicionalni bal Klokotičana, namjenjen je djeci i održava se uvijek prije ulaska u korizmu.

U utorak, 19. veljače, s početkom u 17:00 sati, pa sve do 21:00 sati, uz dobru muziku formacije „Petra Birte“ stvorilo se veselo raspoloženje, gdje su mladići, učenici osnovne škole, redom povelj tradicionalni „karaševski danac“ i zaplesali „portanje“ s djevojkom koja im se najviše sviđa. Uz klokotičku djecu, na „Mišićima“ sudjelovali su i učenici osnovnih škola iz Lupaka, Vodnika i Ravnika. Djecu, za ovaj bal,

roditelji uvijek oblače svečano, poput modernih princeva i princeza, ali ima i djece čije obitelji njeguju tradiciju svojih predaka te na djecu, ovom prilikom, umjesto raskošne odjeće, oblače narodnu nošnju „kušulju“. U tradicionalnoj nošnji karaševskih Hrvata bile su ove godine odjevene

Djevojčice u „kušulji“

Danac mišića

samo tri djevojčice, a nažalost nijedan dječak. Prošle godine bilo ih je petoro u „kušulji“ – tri curice i dva dječaka. To je već vidljiv dokaz da se od godine do godine tradicija oblačenja u narodnu nošnju karaševskih Hrvata gubi. Za sve nas, koji sebe nazivamo Hrvate

i živimo na ovim prostorima, ljep su primjer i dostojne poštovanja one obitelji koje čuvaju i njeguju tradiciju oblačenja „kušulje“ na raznim kulturnim i vjerskim događajima. Jedan od tih događaja je i ovaj jedinstveni klokotički dječji bal „Mišića“, gdje putem svoje djece, ponosne obitelji iznose na vidik prisutnima bogastvo i ljepotu svoje kulture i običaja.

Slaviša Muselin

I. NEDJELJA IZ VELIKOG POSTA

Tri su đavolske kušnje kojima se je Sin Božji suprotstavio u pustinji: kruh, vlast i zabava (ili cirkus).

Interessantno bi bilo produbiti se u razmatranje tih obmana jer... što je Isus „upudil“ to današnji čovjek najviše traži.

Kruh ne-svakidašnji. 19 godina je bilo jednom mladiću, kada je sa svojom curom i njezinom mamom, u pola noći, otišao vračari (vražitori), da komšiji malko zamute život, a njim da isprave sve svađe i teškoće glede: kruha, štale, plota i zeta... Misleći da ih nitko nije vidio, vratili se doma nakon dobro obavljena posla. Samo što su zaboravili onoga što je stvorio crnu noć i u njoj crnu mačku, crne dlake, na crnom kamenu – a to je dragi Bog! Zato je on i dopustio da malko „kuse“ što su zgotvali. Odmah sutradan svu trojicu obuže čudan strah... tako

Pogled iz kuta

da su se bojali ostajati sami (izgubljen dar uživanja blizine Boga)... nisu znali tko će im pomoći i kome da se obrate... drktali su „kakom paktije“ (izgubljen dar vijere u snagu Svete Crkve), mislili su da treba ići, možda, ponovo vražitori da otjera zlo (izgubljen dar vijere u snagu Sv. Ispovijedi i Sv. Pričesti). Tražili dakle na početku „malo“ više, pa im ostade „puno“ manje! Evo zašto Isus neće nezastuženog kruha ispečenog po vragovim castam.

Vlast ali nad sobom. Naš svećenik Đuređ Patašan, kad su ga promestili da bude pomoćni dušobrižnik u Karaševu, je našal džunglu odostraga za parohijom. U par godina je tamo napravil mali Raj, ja neznam imamo li u našoj Rešici taki park kakog je napravil on. Dragi moji samo je u služenju i u ljubavi život. Sve drugo je mrtvo. Danas imamo mrtavci što imaju 14, 16 ili 60 godine... oni nelaju da si odnesu papuče od vrati, da naprave postelju odkad su se digli, da obrišu sofru odkad su jeli, da pozdrave lepo, da pomognu ili da kažu lepu riječ...eto ti mrtavca koji se misli gospodar zemlje! Samo oni koji služe stvaraju i sebi i drugima Raj! Pogledajte cijeli svijet, kako izgleda ona strana gdje je vijera i pogledajte Afriku, kaka je bila prije 5.000 godina taka je i danas. Ali ako pogledamo staru Grčku i usporedimo je sa današnjom Evropom vidjet ćemo da

se je napravil veliki korak naprijed, promenilo se kakom od neba do zemlje.

Onaj koji želi samo vlast i užitak taj sam sebe ništi! Pogledaj kuglu zemaljsku kakvo je čišćenje počelo da se događa, čitavi narodi nestaju sa zemlje. Pogledaj naš Banat, gde su nemci, mađari, česi, Slovaci, Rekaš... nema dijece, nema jednostavnog obiteljskog života nego „modernog zajedništva“ koji prkosi i pljuva po svakoj kršćanskoj zapovijedi. E, ako je tako, kaže Bog, onda bolje nikako, pa se čistimo, nestajemo...

Cirkus pod kortom našega doma. Skoči sa visokog Hrama da te narod aplaudira! – kaže crni Vrag dragom Isusu. Neće Isus jer mu veličina nije u tome, on ima „vrhunaravno“ – svećeničko zvanje. On je velik kada je sam, kad trpi, kad drugima oprašta, kad druge odvraća da ne skoknu „na glavu“! Kada bi ovu đavolsku napast cirkusa ili „Show-a“ potražili u jednom drugom svetom zvanju, a to je obiteljsko zvanje (ženidbeno) imali bi što vidjeti. Ajde da se malko nasmijemo! Kako nastaje ljubav cure i momka? Pa, najprije se to dvoje pogleda u oči: „Ajme, vidi kako lijepe oči, ovakve još nikada nisam vidio, sve su druge nebitne, samo me ove oči razumiju i vesele!“, pa nemožeš više oči da im odlepiš, pa onda progovore jedan drugom: „Kamo ideš?“ „Da berem jabuke!“

„Ajme, Bože kakve li lijepe riječi, bere jabuke. Donesi i meni!“ I tako pronađu zagrljaj, a na putu ljubavi pronađu i Boga koji po njihovoj ljubavi stvara čovjeka- dijete. „Vidi ga kako je lijep! Hvala ti, dragi Bože, koji živiš skriven u velikom svijetlu, što si nam se tako lijepo otkrio kroz ovo naše dijete. Sad znamo da nikada nismo sami, pa čak i onda kada nas niko ne vidi, kad smo pod plapumom Ti si s nama. Čuvat ćemo našu postelju kao svetinju i katedralu, jer se u njoj Tvoja ljubav pokazala da usavrši našu!“ Da, dragi moji, sve je to tako dok se ne pojavi „Profesor“, vrag koji kaže: „Ama neznate vi kako se to radi, vi ste staromodni. Promeni odmah mobilu u dormitoru i vikni svi komšije da se pofališ!“... i ti to uradiš, a oni što su ti vedeli novu postelju, odu doma i misle: „Au, au sad da sam ja malko tamo kod nji,

kaki kombinezon, kaka ogledala, au, au!“... i onda kad navečer legneš polak selo misli na tebe, polak selo je u duhu zajedno s tobom i s tobom začinje to dijete. Zašto se onda čudiš što, dok ljubiš svoga muža misliš na drugu stranu, neki drugi ti zaviruje u misli i pamet. Pa ti si mu pojavila kudi da dođe! Sutradan dok zajedno jedete ti glediš u stenu. Pa koga vidiš u steni, i koliko ih vidiš? a muž? On barem digal oči na tavan kakom u nebo, a vidi komšiku kako prostira na balkonu...

Da, dragi čitatelju, u tom cirkusu što nam ga ponudi Sotona sretosmo puno lijepih i zgodnih, a doma ostade „Onej moj vol! Ona moja krava! Onej moj mutulika! Ona moja slabanoga!“ Doma nam ne ostade skoro ništa, ne gledamo se više u oči, nestade jabuka, ostala samo kovačija. Samo udri, udri, udri, i nakon 5 minuta „uffffffff!“ izdahneš kakom konj! Pa vidiš... nakon ljubavi uzdišeš kakom kad si crkal, jer nisi duhom prave ljubavi vođen. Ponašao se u toj katedrali bračne ljubavi kakom koza, jagnje, slon, pa se čudiš što su ti onda dijeca, jedan kako veverica kmeči, drugi kakom medvid, nemožeš da ga staviš kamo pođe sve sagazi i polomi. Tako je kad se više ne gleda u oči, kada duša s dušom vise ne razgovara nego ispadosmo iz Božije ruke u dno dna.

Isusova pobjeda nad kušnjom pokazuje koliko mu je važno da i mi idemo pravim putem. Također pokazuje da će na svijetu uvijek biti pravih žena, pravih muževa, pravih ljubavi i ženidba. Neće nestati dijeta Božijega.

Dr. theol. Davor Lucacela

CLASA PREGĂTITOARE, OBLIGATORIE ÎNCEPÂND CU ANUL ȘCOLAR 2012/2013

În conformitate cu prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, începând cu anul școlar 2012-2013, învățământul primar va cuprinde clasă pregătitoare și clasele I-IV.

Așadar, părinții ai căror copii împlinesc vârsta de șase ani până la data de 31 august 2012 inclusiv, au obligația să-și înscrie copiii în învățământul primar, în conformitate cu prevederile legii. Părinții care refuză să-și înscrie sau împiedică înscrierea sau frecventarea școlii de către copilul care a împlinit vârsta pentru a merge la școală, vor fi sancționați în conformitate cu prevederile legii. Copiii care împlinesc șapte ani până la data de 31 august 2012 inclusiv vor fi înscriși în clasa I.

Stabilirea clasei în care va fi înscris copilul se va face în funcție de vârsta acestuia, de participarea/neparticiparea sa anterioară la educația preșcolară, de dezvoltarea psihosomatică și de opțiunea părinților.

Prin excepție, la solicitarea scrisă a părinților, copiii care împlinesc șase ani până la 31 august 2012 inclusiv, pot fi înscriși la clasa I, în

următoarele situații:

-dacă în anul școlar 2011-2012, sunt înscriși sau frecventează grupa mare, pregătitoare pentru școală;

-chiar dacă în anul școlar 2011-2012 nu sunt înscriși sau nu frecventează grupa mare pregătitoare pentru școală, însă evaluarea dezvoltării psihomatrice a copilului atestă pregătirea pentru parcurgerea cu succes în clasa I.

Înscrierea copiilor în clasa pregătitoare sau în clasa I se va face în urma completării unei cerere-tip de înscriere. Cererea va fi completată la secretariatul școlii la care se solicită înscrierea. Pe lângă fișa de înscriere, părintele va depune și o fotocopie a actului de identitate propriu și o fotocopie a certificatului de naștere al copilului, care vor fi certificate conform cu originalul de către secretariatul unității de învățământ.

Cadrele didactice care vor preda la clasa pregătitoare vor fi

formate începând cu luna mai, iar sălile de clasă vor fi adaptate vârstei copiilor, în așa fel încât să permită învățarea prin joc.

La stabilirea planurilor de școlarizare se vor lua toate măsurile pentru a asigura dreptul la educație în limba maternă al tuturor copiilor, alocând tuturor unităților de învățământ/secțiilor cu predare în limba respectivă un număr de clase suficient pentru a permite cuprinderea tuturor copiilor care doresc să studieze în limba maternă respectivă.

Lina Tincul

NOVA RAČUNALA U KARAŠEVSKOJ KNJIŽNICI PUTEM PROGRAMA BIBLIONET

Prošlog mjeseca u karaševsku knjižnicu dopremljena je kompletna oprema za pristup internetu putem programa „Biblionet – lumea în biblioteca mea“. Dobivena su četiri nova računala, oprema za umrežavanje i povezivanje na internet, printer, skener, projektor, zaslon za projektor i oprema za zaštitu i napajanje na struju. Program „Biblionet“ financira Fondacija Bill&Melinda Gates i pokrenut je 2009. godine. Cilj programa je moderniziranje i opremanje knjižnica u Rumunjskoj s novim računalnim tehnologijama za pristup informacijama putem interneta. Do sada program se odvijao u dva kruga; 2009. godine kada je bilo opremljeno informatičkom opremom 235 knjižnice i 2011. g. kada broj opremljenih knjižnica diljem cijele države raste na 1126 (u drugom krugu bila je obuhvaćena i knjižnica iz

Karaševa). Osim opreme, dobivena je i licenca na softver koji je instaliran u računalima (Windows 7, Office, Intuitext). Pristup računalima i internetu je slobodan svakome i besplatan. Posebno naglašavam nekoliko stvari koje mogu izaći u susret stanovnicima Karaševa. U računalima instalirana je aplikacija Skype. Putem te aplikacije može se razgovarati besplatno s bilo kime, bilo gdje u svijetu. Ne samo

razgovarati nego li i vidjeti osobu s kojom se razgovara, jer računala imaju postavljenu web kameru. Može se pisati u Wordu (molba na primjer), tražiti informacije na internetu, skenirati dokumente u raznim formatima i slati na e-mail adrese, preuzimati dokumente u raznim formatima i spremati na svoj „usb stick“ ili CD. Može se puno toga napraviti. Za sve što trebate ili neznate kako napraviti dok budete dolazili i koristili računala, stojim vam na raspolaganju: kako naći nešto na internetu, kako koristiti neku aplikaciju, kako poslati e-mail, kako zvati i razgovarati putem Skypea itd.

Pozivam ovom prilikom i stare, ne samo mlade - mladi su već počeli dolaziti - da posjete knjižnicu i okušaju blagodati moderne tehnologije, jer sve ovo može puno pomoći čovjeku.

Iacob Domaneanț

REZULTATELE PROVIZORII ALE RECENSĂMÂNTULUI DIN 2011

Anul trecut, în perioada 20-31 octombrie 2011, în țara noastră a fost organizat recensământul populației și al locuințelor. Este primul recensământ de după aderarea României la Uniunea Europeană. Spre deosebire de recensămintele anterioare, recensământul din octombrie 2011 a cuprins și informații suplimentare, precum codul numeric personal, date privind nivelul educațional, dar și date despre locuință. Trebuie menționat că Uniunea Europeană a stabilit ca în toate țările membre, recensământul să se desfășoare în același an, și anume în 2011.

Astfel, potrivit datelor provizorii oferite de Comisia Centrală pentru Recensământul Populației și al Locuințelor, populația stabilă a României este de 19.042.936 de locuitori, în scădere față de recensământul din 2002, când în țara noastră erau 21.680.974 locuitori. În județul Caraș-Severin, potrivit date-

lor provizorii publicate de Comisia Județeană, populația stabilă este în număr de 274.277 de persoane, din care 144.200 de persoane locuiesc în mediul urban, iar 130.100 de persoane locuiesc în mediul rural. Județul Caraș-Severin se află pe locul 36, din punct de vedere al mărimii populației stabile. În municipiul Reșița s-a înregistrat o populație stabilă de 65.509 locuitori, în timp ce în mediul rural, printre comunele care înregistrează cei mai mulți locuitori precum Mehadia 3.867, Teregova 3.803, Zăvoi 3.729, Berzovia 3.601, Turnu Ruieni 3.262, Cornereva 3.143 și Obreja 3.088, se numără și comuna Carașova cu 3.071 de locuitori.

În ceea ce privește numărul clădirilor, a locuințelor și a gospodăriilor, în comuna Carașova au fost înregistrate 906 clădiri, din care 905 clădiri în care se află locuințe și 769 de gospodării, în timp ce în comuna Lupac au fost înregistrate 755 de clădiri, 793 locuințe și 762

gospodării.

Înregistrarea etniei, la recensământul din octombrie 2011, s-a făcut pe baza liberei declarații a persoanelor recensate. Din totalul populației stabile a județului, 89,2% s-au declarat români, iar celelalte etnii din județul Caraș-Severin sunt: 7.533 de locuitori rromi, 5.162 de croați, 5.098 de sârbi, 3.276 de maghiari, 3.070 de germani, 2.600 de ucrainieni, 1.583 de cehi, iar la alte etnii s-au declarat 664 de locuitori. Din cei 3.071 locuitori din Carașova, 2.404 persoane s-au declarat de etnie croată, 23 de etnie sârbă, iar 213 s-au înscris la alte etnii. Mai găsim și 7 maghiari, 9 germani și 172 de rromi. În comuna Lupac avem 2.333 croați, 6 sârbi, 35 rromi și 184 români. În municipiul Reșița locuiesc 313 croați, 8 în Anina, 3 la Băile Herculane, 7 la Bocșa, 13 la Moldova Nouă, 3 în orașul Oravița, 49 la Doclin, 6 în Dognecea, 5 la Forotic și 5 persoane în Goruia.

Lina Tincul

Medii de rezidență	Populație stabilă	Din care, după etnie:							
		Română	Maghiară	Rromă	Germană	Croată	Sârbă	Alte etnii	Etnie nedeclarată
Reșița	65509	59994	1682	1019	1323	313	365	183	312
Anina	7010	6067	99	206	424	8	20	12	126
Băile Herculane	4641	4471	18	116	4	3	7		
Bocșa	14297	13116	315	573	177	7	35	40	5
Moldova Nouă	11349	9218	143	364	18	13	1454	17	24
Oravița	10225	9652	90	272	102	3	72	12	
Carașova	3071	233	7	172	9	2404	23	213	10
Lupac	2572	184		35	3	2333	6	9	

KRALJICA USPOMENA

S punom brzinom odlazi proleće,
Iza njega odlazi i ljeto,
A jesen i zima, kao da nisu ni bile
Tako brzo su odlazile.

Odlazile su godine za godinom,
A svaka ima pojednu priču,
I svaka od tih godina, ostavila
Po jedan trag na majčinim licu.

Majka prelijepa žena,
Jednog sina rodila i s puno radosti
njega izranila
A danas ostala je usamljena žena,
Jer svog sina više nema.

Odrastao je otišao
U preveliki i lijepi svijet
I, od tog dana kao da je zaboravio
zauvijek
Svoju kuću i svoj rodni grad.

A majka ga čeka i čeka
Da joj se vrati iz dalekog svijeta.
Ponovo mislima, suzama i srcem ga
zove
A on kao bez traga nestao je.

Danas majka, bakica je stara
Sjedi na jednoj klupi pored ormara,
I gleda kako vatra tiho gori,
I čeka da svoj sin kućna vrata ponovo
otvori.

Bakica stara, njezin memorandum
otvara
I traži svoga sina i u pisanim
uspomenama,
I u srcu nosi veliku želju,
da jednog dana,
Ponovo će ga držati zagrljenog
na grudima.

I ga čeka, i danas i juče ...
Da joj se ponovno vrati kod kuće.
Ali njega bez traga više nema,
I tako bakica postala kraljica
uspomena.

Beul Bianca Mihaela

BUGETUL – MIC ȘI DRĂGĂLAȘ!

În geroasa dimineață a ultimei zile de ianuarie din 2012, Primăria Lupac a convocat membrii Consiliului Local ai comunei la o primă întrunire a acestui an.

Modesta încăpere din vechiul corp al Primăriei, care urma să găzduiască ședința, a devenit neîncăpătoare pentru primar, secretar, cei unsprezece consilieri plus un bonus de auditoriu format din câțiva cetățeni activi ai comunei și subsemnatul – reprezentant al presei. Sala de ședințe a corpului doi al Primăriei a devenit astfel a doua destinație a participanților, evitându-se în acest mod posibilele îmbrânceli și înghionteli cauzate de lipsa de spațiu. Eh, de era și caldura, ar fi fost chiar bine... Totuși, ca să fim corecți, discuțiile din ce în ce mai aprinse de pe parcursul dezbaterilor au reușit să suplinească într-un final până și acest „mic” neajuns.

Ședința a debutat cu un raport al cheltuielilor și al încasărilor Primăriei din anul precedent. Astfel, venitul total pe anul 2011 a fost de 2.882.917 de lei. Din veniturile proprii s-au obținut 401.700 lei; din cote și sume defalcate din impozitul pe venit s-a primit suma de 558.000 lei, iar din cotele defalcate pentru echilibrarea bugetelor locale s-a obținut suma de 1.187.000 de lei. Din valorificarea unor bunuri, Primăria a încasat 23.190 de lei, iar subvențiile acordate pentru încălzirea cu lemne a locuințelor au însumat 12.526 de lei. În schimb, pe anul 2011 Primăria Lupac a cheltuit în total 2.871.121 de lei. Din această sumă, pentru funcționarea administrației locale a comunei a fost nevoie de 515.400 lei, din care 224.300 de lei au reprezentat salariile angajaților Primăriei

Primăria Lupac

și indemnizațiile consilierilor; 167.000 de lei au fost folosiți pentru întreținere și reparații, iar restul de 123.800 de lei au fost investiți pentru amenajarea parcurii Primăriei. Pentru „Ordine publică și siguranță”, mai precis pentru plata salariilor paznicilor, anul trecut s-au cheltuit 18.700 de lei. Pentru învățământ a fost alocată suma de 936.000 de lei, iar pentru cultură, recreere și religie s-au cheltuit 168.600 de lei. Pentru plata salariilor asistenților sociali s-au cheltuit 84.300 de lei. În dreptul capitolului „Locuințe, servicii și dezvoltare publică” figurează cifra de 147.219 lei. Din această sumă de bani: 12.526 de lei s-au folosit pentru lămpile de la iluminatul public și reparații la instalația de alimentare cu energie electrică a comunei; 69.600 de lei au reprezentat plata pentru studiile de reevaluare a patrimoniului și a planului urbanistic general. Pentru transporturi a fost alocată suma de 773.000 de lei, din care 60.000 de lei au reprezentat cheltuieli mate-

riale pentru întreținere, iar suma de 714.000 de lei a fost plătită pentru turnarea covoarelor asfaltice.

Bugetul din acest an a venit mai sărac cu 716.977 de lei față de cel de anul trecut, iar Primăria Lupac a fost nevoită să-și regândească prioritățile și politica de cheltuieli. Așadar, a fost întocmit un proiect de cheltuieli în baza noului buget, care, pentru a deveni viabil, trebuia să treacă de aprobul Consiliului Local. După acest proiect, aproape toate capitolele enumerate mai sus vor avea resurse mai puține pentru anul în curs. Astfel, administrației locale i se vor aloca cu 165.000 de lei mai puțini bani față de anul precedent; asistența socială va primi cu 24.000 de lei mai puțin, iar serviciile și dezvoltarea publică vor fi în minus cu 134.419 lei față de anul 2011. Transporturile vor avea de asemenea de suferit, mai ales la capitolul investiții. Ele vor primi doar 630.000 de lei, comparativ cu 773.700 de lei cheltuiți anul trecut.

Există însă și excepții fericite. Mai mulți bani pentru investiții se vor da pentru „Cultură, recreere și religie”. Aici se vor primi cu 61.600 de lei mai mult decât anul trecut. Bănuim că banii suplimentari se vor îndrepta către renovarea Căminului Cultural din Clocotici. La acest capitol au apărut, însă, și divergențele de opinii. Consilierul Lucacela B. Marian s-a abținut de la vot pe motiv că banii alocați investițiilor pentru cultură, recreere și religie sunt prea mulți în comparație cu banii care ar trebui să se aloce investițiilor pentru învățământ. „Mai întâi ar trebui să asigurăm condiții copiilor acestei comune și numai după aceea ne putem gândi și la noi, adulții” - și-a justificat acesta decizia.

Cu bune și cu rele, noul Proiect de buget de cheltuieli și investiții a fost votat până la urmă de consilierii locali ai comunei Lupac. Dacă vor fi mai multe bune decât rele, sau viceversa, ne vom putea da seama abia pe la sfârșitul lui 2012.

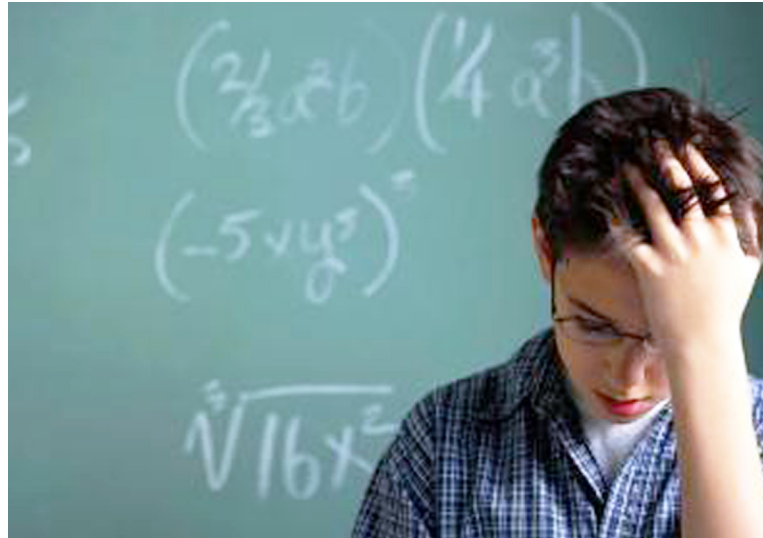
Daniel Lucacela

Ședința Consiliului Local Lupac

KRIZA SE ODRAZILA I NA ŠKOLSKJE OLIMPIJADE

O čito smo već pomislili da je kriza pomalo popustila i da nas čekaju bolji dani. Nakon vremenski ugodnog siječnja, veljača nas je dočekala sibirskom zimom, velikim snijegom, niskim temperaturama zbog kojih je poremećen i rad škola. A kako je već kraj drugog mjeseca počele su i školske olimpijade. I kako jedna nevolja nikada ne dolazi sama, nakon rasprava o promjeni školskog kurikula, odnosno dobivanjem nultog ili pripremnog razreda i dodavanjem u osnovnoškolski ciklus i devetog razreda, što je izazvalo dosta oprečnih reakcija, evo i ne baš zgod-

nih vijesti što se tiče broja mjesta za državnu olimpijadu iz materinskog hrvatskog jezika. Neki će reći, e pa bilo je samo pitanje dana kada će se

to dogoditi!

Kako neslužbeno doznajemo, za sve su školske predmete smanjeni brojevi mjesta sudjelovanja učenika na državnim natjecanjima. Naši su učenici, nakon lokalne i općinske etape, u subotu 25. veljače, u Klokotiču, imali županijsku etapu natjecanja iz hrvatskog jezika i književnosti. Vjerujemo da su učenici napisali dobre radove te da će oni najbolji dobiti zasluženu priliku za sudjelovanje na državnoj olimpijadi. O službenim rezultatima županijske etape kao i broju na državnoj olimpijadi naknadno ćemo obavijestiti naše učenike i čitatelje.

Maria Lațchici

RADNI SASTANAK NA TEMU ŠKOLSTVA NA JEZICIMA NACIONALNIH MANJINA

Od 18.-20. siječnja ove godine, u Cluju je održan radni sastanak u cilju analize Školskih programa za nacionalne manjine u Rumunjskoj.

Sastanak na temu „Mogućnosti perspektive školstva na jezicima nacionalnih manjina u kontekstu Zakona nacionalnog obrazovanja“ organizirao je ured državnog tajnika za školstvo na jezicima nacionalnih manjina Ministarstva obrazovanja, istraživanja i mladeži Rumunjske i Županijski školski inspektorat Cluj.

Sastanku školskih inspektora zaduženih za školstvo na jezicima nacionalnih manjina nazočio je tadašnji ministar Daniel Funeriu i zamjenik premijera Marko Belo.

Prema Zakonu nacionalnog obrazovanja (Legea Educatiei Nationale), počevši s 2012.-2013. za osnovnoškolski ciklus uvodi se nulti razred, klasa 0, odnosno pripremini razred i IX. razred. Tako dolazi do cijele izmjene školskog kurikula pa nastavnici moraju pronaći najbolje varijante za Školske programe koji stupaju na snagu mjeseca rujna ove godine. Na sastanku su bili nazočni

SURSA: www.interetnica.ro

nastavnici svih nacionalnih manjina zajedno sa županijskim školskim inspektorima. Nažalost, nastavu na našem materinskom jeziku predstavljao je samo inspektor Gheorghe Manda, zadužen i za nastavu na hrvatskom jeziku, dok su nastavnici bili uskraćeni odlaskom na ovaj sastanak jer im je u inspektoratu rečeno

da nema financijskih sredstava za njihov put do Cluja. Smatramo da bi bilo od velike koristi da su i nastavnici hrvatskog jezika bili tamo i da se ovakve situacije neće više ponoviti, odnosno da će dijalog i suradnja sa inspektoratom biti plodonosnijom a ne tek slovo na papiru.

Maria Lațchici

ŠTO ZAPRAVO STRANKE ČINE ZA NAS?

Nema boljeg radnog mjesta od onog zastupati građane u lokalnim mjesnim vijećima, u županijskim vijećima ili u Parlamentu, zbog čega se i toliko ljudi javlja na izbore, ustanovio je jedan novinar koji smatra da bi prije predaje kandidacijskih lista svaka stranka trebala iznijeti što je dosad radila.

To bi, po njegovom mišljenju, upola smanjilo broj onih koji bi željeli izaći na izbore. Osim toga, bilo bi dobro da kandidati predoče svoje životopise s podacima o stručnoj spremi, o radnom iskustvu i druge aspekte koje bi građani trebali znati prije nego se odluče za jednog od kandidata. No ipak izgleda vrlo važno znati što je dotična stranka koja stoji iza nekog kandidata napravila za građane i mjesta u kojima isti žive.

Nažalost, izborni korpus odnosno birači dijele se na one aktivne, koji su uvijek u manjem broju, i one pasivne, znači onaj mnogo-brojniji dio koji po nekoj inerciji na kraju uvijek daje svoj glas onome za koga „agitira“ onaj glasniji dio birača. To pogotovo vrijedi za našu malu sredinu jer najveći dio aktivnog stanovništva, znači radno sposobnog ionako nije doma već u inozemstvu, a oni koji su ostali su bilo starije dobi

bilo onih kojima je skoro pa svejedno tko će ih zastupati jer su se ionako već davno pomirili s time da će oni koji dođu na vlast ubrzo zaboraviti svoja obećanja, „o među i mlijeku koje će teći našim selima“ te da će svejedno napraviti ono što im naloži stranka koja ih je promovirala. A to nije nipošto dobro. Prvo jer to znači da će nam netko drugo krojiti sud-

binu, da će nas netko drugi uvjeravati što je dobro za nas, a kad se već otrijeznimo i počnemo dizati svoj glas protiv loših odluka bit će prekasno pa će nas staviti pred gotov čin i govoriti nam da smo sami izabrali tko će nas zastupati.

Pitanje je: da li zbilja MI izabiremo onu ili onoga tko će nas zastupati? Ili to radi samo uži krug ljudi koji uživa potporu rukovodećih tijela? Da li smo MI svjesni činjenice da nas treba zastupati netko NAŠ, tko zna naše probleme, poteškoće s kojima se suočavamo kao manjina?

Ovo su samo početna pitanja o kojima bi trebali početi razmišljati imajući u vidu da se bliži burno vrijeme izbora. Stoga svojim čitateljima dajemo temu za razmišljanje i zašto ne, mogućnost da nas o svojim stavovima obavijeste te da kažu svoje viđenje i stavove.

nastavit će se
Maria Lațchici

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj je neovisna i demokratska organizacija čije je djelovanje usredotočeno ponajprije na očuvanje etničkog identiteta hrvatske manjine iz rumunjskog prostora u svim svojim manifestirajućim oblicima. Ovo je jedina organizacija koja je bila stvorena s namjerom da nas predstavi, da brani i promovira naše interese. Zajedništvo Hrvata iz Rumunjske jedina je organizacija koja promovira naš jezik, našu kulturu i bori se svim snagama za održavanje našeg identiteta.

Utemeljeno je 1991. neposredno poslije pada rumunjskog komunističkog sustava, kao plod nastojanja grupe ljudi okupljenih oko prof. Radana da se hrvatska zajednica iz Rumunjske ujedini i na taj način uspješnije sačuva i promovira svoje tradicije i običaje. To su trenuci kada su u ovoj državi osnovane i druge političke stranke, uglavnom većina ovih koje i dan danas djeluju na našoj

političkoj sceni, ali svaka sa svojim ciljem i ambicijama. Isto tako, prije ili poslije su se i druge etničke manjine počele organizirati pod svoje krovne organizacije, tako da danas nema nijedne etničke zajednice u Rumunjskoj, a da nije organizirana po istim ili sličnim načelima po kojima je organizirano i Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj. Mađari imaju svoju organizaciju, Nijemci svoju, Talijani svoju, isto svoje organizacije imaju Rromi, Turci, Rusi i sve postojeće nacionalne manjine iz ovog prostora, njih ukupno 19. Središte interesa Zajedništva Hr-

vata kao i svake od ovih organizacija nije nitko drugi nego manjina koju zastupa.

Neznam koja rumunjska politička stranka bi odvojila svoje fondove kako bi hodočasnicima karaševskih sela osigurala prijevoz u Mariju Radnu, kako bi godinama plaćala muziku za kirvaje u svim našim mjestima, ili pak dodijeljivala svake godine paketiće svim djeci-ma iz naših škola, Rekaša i Tirola kao i brojne nagrade ponajboljim karaševskim učenicima i olimpijcima, kako to zapravo radi Zajedništvo.

Uz podržavanje kulturnih, jezičkih ili vjerskih komponenti karaševskog življa, Zajedništvo ulaže velike fondove i za konstrukciju raznih znamenja koji već sada jesu opća dobra mjesta na kojemu su smješteni. Uskoro će biti dovršena i zgrada Muzeja, gdje će biti sačuvano sve ono što je vrijedno i reprezentativno u povijesti našega naroda.

Lina Tincul